

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj-051/2008/023.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a **Magyar Országos és Budapesti Fodrász, Fogtechnikus, Kéz-, Lábápoló és Műkörömépítő, Szíkvízkészítő, Kelmefestő-Vegyztisztító Szakmai Ipartestület (Budapest)** ellen a gazdasági versenyt korlátozó megállapodás tilalmának feltételezett megsértés tárgyában indult eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t.

A Versenytanács megállapítja, hogy a Magyar Országos és Budapesti Fodrász, Fogtechnikus, Kéz-, Lábápoló és Műkörömépítő, Szíkvízkészítő, Kelmefestő-Vegyztisztító Szakmai Ipartestület (továbbiakban: MOSZI vagy Ipartestület) a gazdasági verseny korlátozásának tilalmába ütköző magatartást tanúsított, amikor 1997-től 2008-ig Ajánlás elnevezéssel internetes honlapján, illetve saját kiadású fogtechnikai szaklapjában minimum árakat tett közzé a fogtechnikusi szolgáltatásokra vonatkozóan.

A Versenytanács kötelezi a MOSZI-t, hogy a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül

- internetes honlapján, annak nyitó oldaláról elérhetően, jól láthatóan, észrevételek hozzátétele nélkül (legalább három hónapos időtartamig) teljes terjedelemben tegye közzé a Versenytanács jelen határozatát,
- valamint a Dental Dialógus c. szaklapnak a következő számában és a tagjainak szóló ajánlott levélben a Versenytanács határozata rendelkező részének idézésével hívja fel az olvasók és a tagok figyelmét arra, hogy az általa korábban közzétett ajánlott minimálárakat ne alkalmazzák, azokra a szerződő partnerekkel való kapcsolatok során, a bíróság előtti eljárásokban, egyéb esetekben ne hivatkozzanak.

A Versenytanács kötelezi továbbá a MOSZI-t 3.000.000 -Ft (Hárommillió forint) bírság megfizetésére, amelyet a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557 számú bírságbevételi számla javára köteles megfizetni.

A határozat felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított 30 napon belül a Fővárosi Bíróságnak címzett, de a Versenytanácsnál benyújtható vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel lehet kérni.

I n d o k o l á s

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) annak vizsgálatára indított 2008. április 2-án versenyfelügyeleti eljárást a MOSZI ellen, hogy az megsértette-e a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 11.§-át, illetve az Európai Közösségeket létrehozó Szerződés (a továbbiakban: EKSz.) 81. cikkének (1) bekezdését az ajánlott minimálárak közzétételével.

I.

Az eljárás alá vont

2. A MOSZI 1990-ben alakult társadalmi szervezet, amelynek fő feladata a magyarországi fodrász, fogtechnikus, kozmetikus, kéz-, lábápoló, műkörömépítő, szikvízkészítő, kelmefestő-vegytisztító iparosok szakmai, gazdasági érdekvédelmének, érdekképviseletének ellátása, valamint ezeken a területeken oktatás, szakképzés, továbbképzés, szakmai kongresszusok, kiállítások, felnőtt- és tanulóversenyek szervezése és rendezése.
3. Az Országos Fogtechnikus Ipartestület, amely az ajánlott minimálár listákat elkészítette és közzétette a MOSZI hat szakmai szervezeti egysége közül az egyik. Valamennyi szakmai szervezeti egység saját szakmai elnökséggel rendelkezik. A szakmai elnökségek önállóan döntenek a hozzájuk tartozó szakmát érintő kérdésekben. A Felügyelő Bizottság feladata afelett örködni, hogy az Ipartestület működése megfeleljen az Alapszabálynak, a Működési Szabályzatnak, a Küldött Közgyűlés, az Ipartestületi Elnökség és a szakmai elnökségek határozatainak.
4. A fogtechnikusi szolgáltatások piacán a körülbelül 400 fogtechnikus tagot számláló és jelentős múlttal bíró MOSZI egyértelműen a legmeghatározóbb szakmai szövetségnek számít. Rajta kívül egyetlen jelentősebb, fogtechnikusokat tömörítő szervezet tevékenykedik még Magyarországon: az Ipartestületek Budapesti Szövetségén (IBSZ) belül működik egy fogtechnikus szakmai tagozat, melynek tagjai között szerepel a Fogtechnikusok Országos Szövetsége. Ez utóbbi szervezetnek 150 tagja van. A MOSZI piacon betöltött kiemelkedő szerepére utal továbbá azon nyilatkozata, mely szerint az Ipartestület „kizárólagos elfogadott partnere a főhatóságoknak, az egészségbiztosítónak és az összes, együttműködés szempontjából fontos szervezetnek.” Az eljárás alá vont szakmai jelentőségét támasztja alá továbbá, hogy a nemzetközi porondon is aktív szerepet vállal. Kezdeményezésére és szervezésében alakult meg a Közép- és Kelet-Európai Fogtechnikus Szövetség, amely a térség érdekvédelmi szervezeteit tömöríti; a szakmai képzések tekintetében Magyarországot képviseli az európai uniós Leonardo-projektben; valamint tagja a FEPPD-nek (Fédération Européenne et Internationale des Patrons Prothésistes Dentaires), azaz a Nemzetközi és Európai Fogtechnikai Laboratóriumtulajdonosok Szövetségének.
5. A MOSZI 2008. évi nettó árbevétele 45.021.000 - Ft. volt, amelyen belül a tagdíjbevétel 8.727.000 - Ft.-ot tett ki, ebből a fogtechnikus tagokra eső tagdíjbevétel 3.117.600 - Ft volt.

II. A vizsgált magatartás

6. Jelen versenyfelügyeleti eljárás tárgyát a MOSZI által a fogtechnikusi szolgáltatásokra vonatkozóan közzétett ajánlott minimum díjtételek képezik (továbbiakban: Ajánlás). Az Ajánlás négy fogtechnikusi munkakategóriára (rögzített és kivehető fogpótlások, kivehető fogszabályozó készülékek, rögzített fogszabályozó készülékek, titán munkák) határoz meg forint és euró alapú árakat.
7. Az Ajánlást a Fogtechnikus Ipartestület szakmai elnöksége készítette, s azt a tagság a taggyűlésen megismerhette, véleményt mondhatott róla. Az Ajánlás első verziója 1991-ben született, s a MOSZI ezt az „előző évi tapasztalatok és a várható folyamatok figyelembevételével” 2008-ig minden évben a díjtételek megfelelő módosításával megújította. A MOSZI nyilatkozata szerint az Ajánlásban foglaltakat számításokra alapozva készítette el, valamint „tapasztalati és piaci elemzések is segítették az Ajánlás elkészítését.”
8. A MOSZI az Ajánlást 1991 és 2008 között minden évben közzétette a szaklapjában (jelenlegi neve: Dentál Dialógus, korábbi nevei: Dentál Hírek, Fogtechnikai Szemle, Új Fogtechnikai Szemle), illetve amióta a MOSZI weboldallal is rendelkezik, az interneten is. Az eljárás alá vont a versenyfelügyeleti eljárás megindítását követően 2009-ben nem publikált minimálárra vonatkozó Ajánlást.

III. Az érintett piac jellemzői

9. Egy magatartás versenyhatásai az érintett piacon vizsgálhatók. A Tpv. 14.§-ának (1) bekezdése alapján az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi piac figyelembe vételével kell meghatározni. A megállapodás tárgyát alkotó árun kívül figyelembe kell venni az azt a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel ésszerűen helyettesíthető árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait. Földrajzi terület az, amelyen kívül a fogyasztó nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut beszerezni, vagy az áru értékesítője nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.
10. Az érintett árupiacot jelen esetben az eljárás alá vont által közzétett Ajánlással érintett fogtechnikusi szolgáltatások alkotják, ami keresleti és kínálati oldalról a következőkkel jellemezhető.
11. A piac kínálati oldalán az Ajánlás által címzett körülbelül 900 fogtechnikai vállalkozás áll, akik fogtechnikusi szolgáltatásokat nyújtanak Magyarországon. A fogtechnikusi tevékenységre az egyes egészségügyi szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról szóló 54/2005. (XI. 23.) EüM rendelet, valamint a népjóléti ágazatba tartozó egyes szakképesítésekre szervezhető mesterképzés szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról szóló 33/1997. (X. 31.) NM rendelet tartalmaz rendelkezéseket. Az EüM rendelet meghatározásában a fogtechnikus,

csoporthmunkában a fogorvossal, annak megrendelése alapján és az asszisztenciával, valamint a páciens közreműködésével fogtechnikai laboratóriumban fogpótlásokat, restauratív protetikai és fogszabályozó készülékeket készít, illetve javításokat végez. A fogtechnikusi képzés megkezdéséhez elegendő az érettségi vizsga, szakmai előképzettség, valamint szakmai gyakorlat megléte nem előfeltétel. A fogtechnikus – a szakképesítés munkaterületein a szakmai alapképzettséget követően főállásban eltöltött 5 év szakmai gyakorlatot követően – mestervizsgát tehet. A fogtechnikus szakmai képesítéssel rendelkező mester szakmájának gyakorlása során, önállóan – korszerű kézi és gépi eszközökkel, szerszámokkal, anyagokkal – a következő, jellemző munkatevékenységeket végzi: javítások végzése; kivehető lemezes fogpótlások készítése; rögzített pótlások készítése; fogágybetegségek gyógyítására alkalmas eszközök és készülékek készítése; fogszabályozó készülékek készítése.

12. A tevékenység megkezdése anyagi és adminisztratív ráfordítást igényel. A vállalkozást alapító személynek különböző engedélyeket kell beszereznie (pl.: telephely engedélyezési eljárás az illetékes jegyzőnél). Ami a tevékenység folytatásának anyagi oldalát illeti, az eljárás alá vont becslése szerint az alkalmazott technológia költsége kb. 1-2 millió Ft-tól akár kb. 100-180 millió Ft összegig is terjedhet.
13. A fogtechnikus tevékenykedhet a magánszférában, valamint a társadalombiztosítás által finanszírozott szférában. A MOSZI becslése szerint a fogtechnikusok 95-96%-a a magánszektorban nyújtja szolgáltatásait. Ebből következően a társadalombiztosítás által finanszírozott rendszerben is jellemző az, hogy az ottani fogorvos a magánszférában tevékenykedő, s ily' módon árait szabadon meghatározó fogtechnikustól rendeli meg az igényelt szolgáltatásokat. Még azoknak a személyeknek is, akik – akár a társadalombiztosítás által fenntartott intézményben, akár magán fogorvosnál – jogosultak a társadalombiztosítás által fedezett fogtechnikusi szolgáltatások igénybevételére (közgyógyellátásra jogosultak, üzemi balesetet szenvedettek, stb.) fizetniük kell az OEP gyógyászati segédeszközök referencia listáján szereplő ár és a tényleges piaci ár közötti különbséget.
14. A piac keresleti oldalát közvetlenül a fogorvosok, közvetve pedig a fogorvos páciensei képezik. A fogtechnikusi szolgáltatást a fogorvos rendeli meg a beteg szükséglete és igénye szerint, s a páciens jellemzően nincs közvetlen kapcsolatban a fogtechnikussal. Magyarországon nem jellemző az a nyugat-európai országokban előforduló helyzet, amelyben a beteg dönti el, hogy a fogtechnikusi szolgáltatást mely vállalkozástól veszi igénybe. A fogorvosok és a fogtechnikusok általában függetlenek egymástól, azaz közöttük jellemzően polgári jogi szerződéses jogviszony áll fenn. Mindazonáltal az is előfordul, hogy a fogorvosok és a fogtechnikusok egyazon vállalkozáson belül tevékenykednek: becslések szerint az összes fogtechnikusnak kb. 10%-a áll fogorvos alkalmazásában, valamint az összes fogtechnikusnak szintén kb. 10%-a foglalkoztat fogorvost ugyanazon vállalkozáson belül.
15. A fogorvos jellemzően abban érdekelt, hogy minél olcsóbb legyen az ő megrendelésére dolgozó fogtechnikus szolgáltatása. Ennek valószínűleg az az oka, hogy – ellentétben a legtöbb nyugat-európai országgal – Magyarországon a fogorvos a számlán általában nem tünteti fel külön-külön a fogorvosi és a fogtechnikai szolgáltatások árait, így a fogorvos hatékonyabban tud alkalmazni elsőfokú árdiszkriminációt a pácienssel szemben. Emellett a fogorvos érdekelt lehet a termék minőségében is, hiszen – tekintettel arra, hogy ő választ a beszállítói között – emiatti rossz döntése az ő hírnevét, szakmai reputációját is ronthatja.

16. Mivel a MOSZI az ország teljes területén tevékenykedik, s tagsága az egész országot lefedi, ezért érintett földrajzi piacnak legalább a Magyar Köztársaság területe tekinthető

IV.

Az eljárás alá vont vállalkozás védekezése

17. A MOSZI szerint a fogtechnikusi piacon intenzív verseny folyik. A MOSZI megítélése szerint az Ajánlás „alkalmazása előmozdítja a gazdasági fejlődést, javíthatja a környezetvédelmi helyzetet, összességében egy-egy vállalkozásnak a versenyképességét.” Ehhez hozzáteszi, hogy „[a] magasabb színvonalon készített termékek kizárólagos nyertese a fogyasztó. Olyan minőségű terméket kap, amelynek használati ideje egészségkárosodás okozása nélkül megnő és maga a termék biztosan nem okoz allergiát és esztétikailag is szociális megjelenést biztosít a használójának.” A MOSZI az Ajánlással a fogtechnikai szolgáltatások minőségromlásának kívánt gátat vetni. Álláspontja szerint az alacsony minőség általánossá válása a szakma versenyképességére is negatív hatással van.
18. A MOSZI az Ajánlásban foglaltakat számításokra alapozva készítette el, valamint „tapasztalati és piaci elemzések is segítettek az Ajánlás elkészítését.” Az Ajánlást nem kötelező erejűnek szánta, az semmiféle kötelezettséget nem teremtett az önkéntes tagok irányában, inkább csak információt kívánt biztosítani a szakma művelői számára. Így a MOSZI az Ajánlás be nem tartását semmilyen módon nem kívánta, s nem is tudja szankcionálni.
19. Az eljárás alá vont előadta, hogy a vizsgálat megkezdése óta megszüntette az Ajánlások közzétételének gyakorlatát. Ezt egyrészt az ipartestületi tagoknak írt körlevéllel igazolta, amelyben felhívja figyelmüket, hogy a dental Dialógusban nem jelennek meg a szokásos ajánlott árak a versenyhivatali eljárás lezárultáig, másrészt megküldte a szaklapjának 2008-tól kiadott számait, amelyekből látszik, hogy a 2008/1.-es szám óta nem szerepelt Ajánlás az azóta megjelent kiadványokban.
20. Az eljárás alá vont végezetül felhívta arra a figyelmet, hogy a fogtechnikusi tevékenység nem szolgáltatói, hanem termék előállítói tevékenység, amely miatt véleménye szerint a GVH által vizsgált magatartás és az abból levont következtetések jelentősége is kisebb.

V.

A közösségi jog alkalmazhatósága

21. Az EKSz 81. cikkének alkalmazásához szükséges megállapítani, hogy a kifogásolt magatartás hatással lehet-e a tagállamok közötti kereskedelemre. A kereskedelemre gyakorolt hatás kritériuma a 81. cikk alkalmazásának hatókörét ugyanis azokra a megállapodásokra és magatartásokra korlátozza, amelyek alkalmasak arra, hogy az Európai Közösségen belül legalább minimális szinten határokon átnyúló hatást gyakoroljanak.

22. Megállapodás vagy összehangolt magatartás akkor lehet hatással a tagállamok közötti kereskedelemre, ha jogi vagy ténybeli objektív tényezők egy csoportja alapján kellő mértékű valószínűséggel előrelátható az, hogy az közvetett vagy közvetlen, tényleges vagy potenciális hatást gyakorolhat a tagállamok közötti kereskedelem szerkezetére.
23. A Wouters-ügyben hozott ítélet (C-309/99) 95. pontja szerint bármely megállapodás, döntés vagy összehangolt magatartás, amely egy tagállam egész területére kiterjed, természeténél fogva azzal a hatással jár, hogy a piacok nemzeti alapon történő felosztását erősíti és így megakadályozza az EKSz. egyik céljának tekintett kölcsönös gazdasági interpenetrációt. Ezt megerősítendő, a Bizottságnak a szakmai szolgáltatásokról kiadott jelentése szerint az ilyen ügyekben a „szakmai szabályozások legalább akkor alkalmasak a tagállamok közötti kereskedelem jelentős befolyásolására, ha az adott szabályozás egy egész országra kiterjed.” Az Európai Közösségek Bírósága szerint a megállapodásnak vagy magatartásnak arra kell alkalmasnak lennie, hogy a tagállamok közötti kereskedelemre „érzékeny” hatást gyakoroljon. Az érintettség fogalmáról szóló bizottsági közlemény 53. pontja szerint akkor vélelmezhető az „érzékeny” hatás, ha a felek piaci részesedése túllépi az érintett piacon az 5 százalékot.
24. A MOSZI a fogtechnikusok országos kiterjedésű szervezete, így ajánlott minimál díjtételei országosan valamennyi tagjára nézve hatással bírhatnak, vagyis a vállalkozások társulásának döntése Magyarország, mint tagállam egész területére kiterjed. Figyelembe véve, hogy a MOSZI mintegy 400 fős tagsággal rendelkezik a kb. 900-960 fős fogtechnikus piacon, megállapítható, hogy a magyar fogtechnikusok közel fele a MOSZI tagja, így az 5 százalékos „érzékenységi” küszöb túllépése nyilvánvaló.
25. A MOSZI nyilatkozata szerint „[a]z európai országokból a magyar árszint miatt nincs jelentős törekvés a fogtechnikusok betelepülésére”, vagyis jelen esetben nem a külföldi fogtechnikusok betelepülésére gyakorolt hatás jelenti az igazi határokon átnyúló elemet. Elmondása szerint a közvetlenül határon átívelő gazdasági tevékenységre, több tagállambeli vállalkozás együttműködésére egyre több gyakorlatot találunk: „Az európai orvosok kiszolgálása[ra] is egyre több példa van, amikor magyar fogtechnikusoktól rendelik meg a munkát, vagy EU országokban működő biztosító társaságok magyar fogtechnikusokkal kötnek szerződést és veszik igénybe gyártmányaikat.” Ezt alátámasztja, hogy az Ajánlást alkotó árjegyzékek euróban is meg vannak adva. Ebben az esetben tehát az Ajánlásnak a tagállamok közötti versenyre gyakorolt hatása - az érintett fogtechnikusi szolgáltatás árszintjének mesterséges befolyásolása révén - közvetlenül jelentkezik, elősegítvén ezzel a közösségi piacok nemzeti alapon való feldarabolódását.
26. A magyar fogtechnikusi szolgáltatások piacán alkalmazott Ajánlás közvetve, de jelentősen befolyásolhatja az ehhez vertikális kapcsolódó fogászati szolgáltatások piacát is, ahol az inputként szolgáló fogtechnikusi munkákért felszámított díjak szervesen beépülnek a fogászati szolgáltatások árába. A két szolgáltatás között tulajdonképpen egyfajta vertikális nagykereskedelmi – kiskereskedelmi viszony áll fent, következésképpen az input (fogtechnikusi) szolgáltatás árszintjére irányuló versenykorlátozó magatartás közvetve hatással van a kiskereskedelmi (fogászati szolgáltatási) versenyre is. E tekintetben a határokon átnyúló elemet a Magyarországon egyre növekvő méretekben jelentkező nemzetközi fogturizmus jelenti. A kedvezőbb árú magyarországi szolgáltatás igénybevételeért ugyanis egyre jelentősebb a kifejezetten ilyen célú turizmus, különösen az országhatár menti régiókból, Ausztriából, de más országokból is, mint pl. Nagy-Britanniából vagy

Németországból. A tagállamok közötti kereskedelem érintettségének fent említett fogalmából következik (és amint azt az érintettség fogalmáról szóló bizottsági közlemény 38. pontja meg is erősíti), hogy nem csak a közvetlen, hanem a közvetett hatások esetén is megállapítható az érintettség, azaz jelen esetben tehát úgy, hogy a fogtechnikai szolgáltatások piacán megvalósult magatartás közvetett módon van hatással a fogászati szolgáltatások piacán zajló versenyre.

27. Mindezek alapján a Versenytanács a tagállamok közötti kereskedelem érintettségét és ennek következtében az EKSz. alkalmazhatóságát megállapította.

VI.

Az eljárás alá vont magatartásának versenyjogi értékelése

28. A Versenytanács jelen ügyben a MOSZI 1991-től folytatólagosan megvalósított magatartását 1997. január 1-től a Tpv. alapján, a 2004. május 1-től megvalósított magatartását pedig azEKSz. alapján értékeli.
29. A Tpv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint tilos a vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, valamint a vállalkozások társadalmi szervezetének, a köztestületnek, az egyesülésnek és más hasonló szervezetnek a döntése, amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet ki, illetve fejt ki.
30. Az EKSz. 81. cikk értelmében a közös piaccal összeegyeztethetetlen és tilos minden olyan vállalkozások közötti megállapodás, vállalkozások társulásai által hozott döntés és összehangolt magatartás, amely hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre, és amelynek célja vagy hatása a közös piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása.
31. Nemcsak a vállalkozások közötti megállapodás (illetőleg összehangolt magatartás), hanem a vállalkozások társulásának döntése vonatkozásában is megfogalmazódik a versenyjogi tilalom, amennyiben annak célja vagy (tényleges vagy lehetséges) hatása e tilalom alapján jogsértőnek minősül. Vállalkozások társulásának minősül a vállalkozások társadalmi szervezete (szövetsége, egyesülete stb.). A vállalkozások által létrehozott szakmai érdekképviseleti szervezetek döntései (közvetlenül vagy közvetett formában) alkalmasak a vállalkozások (mindenekelőtt, de nem kizárólagosan tagjaik) piaci magatartásának befolyásolására, függetlenül attól, hogy az ajánlásként vagy kötelező jelleggel jelennek-e meg. Ezt a versenyjogi ítéletet önmagában az sem befolyásolja, ha a vállalkozások társadalmi szervezete non-profit módon tevékenykedik (a tagjai érdekében tevékenykedő, őket képviselő vállalkozások társadalmi szervezetének magának nem kell piaci magatartást tanúsítania ahhoz, hogy magatartása versenyjogilag értékelhető legyen).
32. A MOSZI a Tpv. 11. § (1) bekezdése, valamint az EKSz. 81. cikkének (1) bekezdése értelmében vállalkozások társulásának tekinthető, mivel tagságát a magánszektorban tevékenykedő fogtechnikusok és fogtechnikai vállalkozások képezik, akik díjazás fejében szolgáltatásokat nyújtanak azaz gazdasági tevékenységet végeznek és a tevékenységük pénzügyi kockázatát maguk viselik, ily' módon alá vannak vetve a piaci kereslet és kínálat általános törvényeinek.

33. A Tpv. 11. §-a (2) bekezdésének a) pontja és az EKSz. 81. cikke a) pontja értelmében a tilalom vonatkozik különösen a vételi vagy az eladási árak, valamint az egyéb üzleti feltételek közvetlen vagy közvetett meghatározására.
34. Az ajánlott minimumárak elfogadása és közzététele – kikényszeríthetőség hiányában is – a Tpv. 11. § (1) bekezdése, valamint az EKSz. 81. cikkének (1) bekezdése értelmében vállalkozások társulása döntésének minősül, és ezért a Tpv.-be valamint az EKSz-be ütközik, mivel az ajánlott árak következtében más árak érvényesülhetnek a piacon, mint az ajánlás hiányában [lásd pl. a Fővárosi Bíróság 3.K. 31.377/2005/11. számú ítéletét (Vj-56/2003.)]. Az ajánlott ár valamennyi érintett számára a bizonyosság egy megfelelő fokát biztosítja a vonatkozásban, hogy a piacon milyen árak érvényesülnek, illetve előreláthatóan miként fog alakulni a piaci szereplők árazási politikája. Az ajánlott árak orientáló hatását figyelembe véve a vállalkozások egyéni költségeitől, teljesítményétől, minőségétől függetlenül, indokolatlanul egységesülhetnek az árak.
35. Versenyjogi értékelés alá vonható tehát az, ha egy vállalkozások társulása jogszabályi felhatalmazás hiányában árakat közvetlenül befolyásoló magatartást tanúsít. A vállalkozások különböző önszabályozó testületei, szervezetei csak kivételesen (így pl. egyes kamarák esetében) kapnak jogszabályi felhatalmazást versenykorlátozó magatartás tanúsítására, így az árak befolyásolására, minimálár meghatározására, a piac felosztására. A MOSZI ilyen jogszabályi felhatalmazással nem rendelkezik, vele összefüggésben ilyen jogalkotói szándék nem ismert. A MOSZI, mint vállalkozások szakmai szövetsége tehát túllépett a jogszabályban meghatározott funkcióin, s ily módon magatartása versenyfelügyeleti vizsgálat tárgyává tehető.
36. A GVH Versenytanácsának joggyakorlata értelmében az ajánlások akkor is a Tpv. hatálya alá esnek, ha azok megszületését nem kísérte a szervezeti rend szerinti formális határozathozatal. A vállalkozások társadalmi szervezetei esetében a „döntés” kifejezés jelentése – éppen az értelmezés határait tágító, a Tpv. 11. §-ának (1) bekezdésében, valamint az EKSz. 81. cikkének (1) bekezdésében foglalt versenykorlátozó magatartás, megállapodás fogalmának rögzítése folytán – nem szűkülhet az alakszerűen meghozott, formális határozatokra, hanem a formailag nem kötelező, de a tényleges magatartást befolyásolni képes ajánlásokra is vonatkozik. A szóban forgó Ajánlást a Fogtechnikus Ipartestület elnöksége készítette, s azt a tagság a taggyűlésen megismerhette, véleményt mondhatott róla.
37. A Versenytanács megállapítja, hogy az a MOSZI által hivatkozott körülmény, hogy a fogtechnikusi tevékenység nem szolgáltatói, hanem termék előállító tevékenység, nincsen hatással a magatartás megítélésére, ugyanis mindkét esetben piaci magatartásról beszélünk, amelyek tekintetében a magatartás jellegétől függetlenül egyaránt alkalmazandók a Tpv. és az EKSz. szabályai. Az Ajánlás megítélésén nem változtat az, hogy termékre avagy szolgáltatásra irányul.

A MOSZI Ajánlásainak az EKSz. 81. cikkének (1) bekezdése, valamint a Tpv. 11. § (1) bekezdése szerinti versenykorlátozó célzata

38. A közösségi, valamint a GVH Versenytanácsának joggyakorlata értelmében az a magatartás, amely természeténél fogva magában hordozza a versenykorlátozás lehetőségét, versenykorlátozó célúnak minősül. A magatartás célja levezethető a megállapodás, illetve a döntés szövegéből, objektív törekvéseiből, a megállapodás, illetve a döntés jogi és gazdasági környezetéből, valamint a felek magatartásából,

azzal, hogy a versenykorlátozó cél – mivel az objektív fogalom – nem függ a felek szubjektív akaratától.

39. A Versenytanács álláspontja szerint az Ajánlás pusztán léte, valamint az, hogy az Ajánlás címében hangsúlyozza az egyes díjtételek minimum jellegét, azt támasztja alá, hogy az eljárás alá vont célja a piacon érvényesülő árak befolyásolása, valamint a piaci szereplők számára egyfajta orientáció nyújtása. A piaci szereplők árképzése befolyásolásának szándékára utal, hogy a MOSZI az Ajánlásban foglalt díjtételeket az „előző évi tapasztalatok és a várható folyamatok figyelembevételével” minden évben megújítja. Összehasonlítva a 2007. és a 2008. évi ajánlott díjtételeket, az emelés (amely számos esetben 30%-os volt) jelentősnek mondható. Nem vitatható, hogy a piacon tevékenykedő vállalkozások – saját költségstruktúrájuk ismeretén kívül – rendelkezhetnek információkkal a piacon érvényesülő árakról. Egy adott pillanatban – tehát statikusan – képesek lehetnek arra, hogy megbecsüljék, megállapítsák a piacon érvényesülő árakat. Az azonban közgazdaságilag már nem életszerű, hogy a vállalkozások hosszabb időszakra – akár fél évre, egy évre előre vetítve – képesek legyenek a piacon a jövőben érvényesülő versenytársi árszint megállapítására. Éppen ezért nem indokolható közgazdaságilag az, ha a vállalkozások – szakmai szövetségi ajánlások formájában – megfogalmazzák a piacon az általuk a jövőben alkalmazni javasolt árszintet. Ebből következően a versenykorlátozás célzatán kívül nincs más ésszerű magyarázat az Ajánlás megalkotására.
40. Hasonló gondolatmenet alkalmazható az Ajánlás címében szereplő azon kitételre is, mely szerint az Ajánlásban foglalt díjtételek „a legolcsóbb anyagokkal és a legegyszerűbb technológiával” készítve értendők. Egy esztendő ugyanis – figyelembe véve a piac versenyző jellegét és a magyar fogtechnikusi szolgáltatások nyújtásához szükséges termékpiac(ok) fent említett okok miatti támadható jellegét – már túlságosan hosszú időtartamnak számít abból a szempontból, hogy egy szakmai szövetség képes legyen arra, hogy egy ilyen időszakra előre lássa a piacon érvényre jutó tendenciákat és az esetleges változó technológiákhoz, anyagokhoz kapcsolódó árakat.
41. Az a tény, hogy a MOSZI az interneten, valamint a - korábban más néven hívták de jelenleg - Dental Dialógus elnevezésű szaklapjában széles körben közzétette az Ajánlást, arra utal, hogy a MOSZI szándéka a fogtechnikusok piaci magatartásának befolyásolása volt. Ugyanez tükröződik a MOSZI egy, az ipartestületi tagoknak írt körleveléből, amely elítélően nyilatkozik az egyik – az OEP-el az ipartestületi ajánlott áraknál alacsonyabb árszinten leszerződött - debreceni fogtechnikus tag által követett megoldásról, és szakmai összefogásra szólítja el a tagokat az ilyen helyzeteket elkerülése érdekében.
42. A fentiek alapján megállapítható, hogy a MOSZI által közzétett Ajánlás – az EKSz. 81. cikkének (1) bekezdése, valamint a Tpv. 11. § (1) bekezdése értelmében – versenykorlátozó hatás kifejtését célozza.

A MOSZI Ajánlásainak az EKSz. 81. cikkének (1) bekezdése, valamint a Tpv. 11. § (1) bekezdése szerinti versenykorlátozásra való alkalmassága

43. A Versenytanács álláspontja az, hogy a MOSZI Ajánlása alkalmas arra, hogy versenykorlátozó hatással bírjon. A GVH által védeni hivatott verseny érvényre jutásának szempontjából elsőrendű fontosságú, hogy a piaci szereplők ne ismerjék egymás jövőbeni költség- és árstratégiáját és egyéb üzletpolitikáját – csak ily’ módon

biztosítható ugyanis, hogy a vállalkozások maximális hatékonyságra törekedve, működési költségeiket leszorítva ténylegesen versengjenek a keresletért. Ha azonban tudatában vannak a versenytársaik által a jövőben alkalmazott árszínvonalnak, akkor – a magasabb profit által vezérelve – nyilvánvalóan erre, a szakmai szövetség által közzétett ajánlásban szereplő árszintre fognak tendálni. Az ajánlott árak a vállalkozások egyéni költségeitől, teljesítményük minőségétől függetlenül egységesíthetik az árakat, ami azt eredményezheti, hogy az alacsonyabb önköltséggel működni képes vállalkozások sem kényszerülnek árak csökkentésére. Ennélfogva, ezen árszintnek a piacon történő általános alkalmazása miatt az árak nem, illetve torzultan jelenítik meg a vállalkozások között szakmai alkalmasságban, üzleti megbízhatóságban, hatékonyságban megmutatkozó – a vállalkozások közötti versenyben meghatározó jelentőséggel bíró – különbségeket. Ez mindazonáltal nem jelenti azt, hogy – a keresletet a versenytársaik piaci részesedésének rovására magukhoz csábítandó – adott esetben ne menjenek ezen árszint alá. A szóban forgó Ajánlás ugyanakkor alkalmas arra, hogy orientálja a piaci szereplők árpolitikáját, s azt közvetíti a vállalkozások felé, hogy nem érdemes hatékonyságra törekedniük, hiszen versenytársaik is az Ajánlásban foglaltaknak megfelelően áraznak.

44. Az Európai Bizottság 2004. február 9-én kiadott jelentése a szakmai szolgáltatások versenyjogi megítéléséről ugyannerre a következtetésre jutott. Az ajánlott árak egyrészt alkalmasak arra, hogy megkönnyítsék a versenytársak közötti, az árak összehangolására vonatkozó együttműködést, másrészt pedig megtéveszthetik a fogyasztókat az ésszerű piaci árakkal kapcsolatban.
45. Az Ajánlás versenykorlátozásra alkalmasságát megerősíti, hogy annak széles körben történő közzététele alkalmas a szakmában tevékenykedők üzleti döntéseinek befolyásolására (ebből a szempontból tehát irreleváns, hogy a MOSZI az Ajánlást csupán tájékoztató jellegűnek szánta). Az Ajánlás versenykorlátozásra alkalmasságát támasztja alá az is, hogy a MOSZI esetében egy, a szakmában igen régóta tevékenykedő, jelentős tekintéllyel rendelkező szakmai szervezetről van szó, melynek tevékenységi köre az egész országra kiterjed, s melynek taglétszáma a legmeghatározóbb Magyarországon. Megállapítható tehát, hogy a MOSZI a szóban forgó tevékenységek művelőinek meghatározó részére bír ráhatással.
46. Ugyanilyen hatás állhatott fenn akár nem-tagok tekintetében is, hiszen ezen érintettek is joggal tekinthették az ország legjelentősebb fogtechnikusokat tömörítő szervezetének iránymutatásul szolgáló árait megfelelő orientációs alapnak. Ugyan a MOSZI nyilatkozata szerint nem kényszeríthette ki a tagjaitól az Ajánlásban foglalt díjtételek érvényesítését, ám fontos megjegyezni, hogy a MOSZI Alapszabálya szerint a testületi határozatokat be kell tartani.
47. A fentiek alapján a Versenytanács megállapítja, hogy a MOSZI Ajánlása – az EKSz. 81. cikke (1) bekezdése, valamint a Tpv. 11. § (1) bekezdése értelmében – alkalmas arra, hogy versenykorlátozó hatást fejtson ki.

A MOSZI Ajánlásának az EKSz. 81. cikkének (1) bekezdése, valamint a Tpv. 11. § (1) bekezdése szerinti versenykorlátozó hatása

48. A jogsértésnek az EKSz. 81. cikkének (1) bekezdése, valamint a Tpv. 11. §-a alapján történő megállapításához – úgy a megállapodás, mint az összehangolt magatartás vagy a vállalkozások társulásának döntése esetében – nem szükséges a jogsértő magatartás hatásának bekövetkezése, ehhez (amint azt maga az EKSz. 81. cikkének (1)

bekezdése, valamint a Tpvt. 11. §-ának (1) bekezdése is egyértelműen megfogalmazza) elegendő a cél – a Tpvt. 11. §-ának (1) bekezdése értelmében: a cél vagy az alkalmasság – bizonyítása. Ez egyben azt is jelenti, hogy nem szükséges vizsgálni egy magatartás konkrét hatásait, ha annak célja a verseny korlátozása, akadályozása vagy torzítása.

Csekély súly kérdése és a mentesülés kérdése

49. A Tpvt. 13. §-ának (1) bekezdése alapján nem esik a tilalom alá a megállapodás [a Tpvt. 11. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel ideértve a vállalkozások társadalmi szervezetének döntését is], ha csekély jelentőségű. A (2) bekezdés szerint csekély jelentőségű a megállapodás, ha a megállapodást kötő feleknek és az azoktól nem független vállalkozásoknak az együttes részesedése az érintett piacon a tíz százalékot nem haladja meg, kivéve, ha az a) a vételi vagy az eladási árak versenytársak közötti közvetlen vagy közvetett meghatározására, vagy b) a piac versenytársak által történő felosztására vonatkozik.
50. A versenykorlátozás csekély jelentőségének lehetősége az árak közvetlen vagy közvetett meghatározása esetén a törvény értelmében eleve kizárt, így jelen esetben nem alkalmazható a Tpvt. 13. §-a.
51. A versenykorlátozó megállapodások pozitív következményeikre tekintettel kivételesen mentesülnek a tilalom alól. A Tpvt. 17. §-a alapján mentesül a 11. §-ában foglalt tilalom alól a megállapodás, ha
- az hozzájárul a termelés vagy a forgalmazás ésszerűbb megszervezéséhez, vagy a műszaki vagy a gazdasági fejlődés előmozdításához, vagy a környezetvédelmi helyzet vagy a versenyképesség javulásához;
 - a megállapodásból származó előnyök méltányos része a fogyasztóhoz jut;
 - a gazdasági verseny velejárási korlátozása vagy kizárása a gazdaságilag indokolt közös célok eléréséhez szükséges mértéket nem haladja meg; és
 - nem teszi lehetővé az érintett áruk jelentős részével kapcsolatban a verseny kizárását.
52. Az EKSz 81. cikk (3) bekezdése alapján az EKSz. 81. cikkének (1) bekezdését alkalmazhatatlannak lehet nyilvánítani, amennyiben a megállapodás, vállalkozások társulásának döntése:
- hozzájárul az áruk termelésének vagy forgalmazásának javításához, vagy a műszaki vagy gazdasági fejlődés előmozdításához,
 - ugyanakkor lehetővé teszi a fogyasztók méltányos részesedését a belőle eredő haszonból anélkül, hogy
 - az érintett vállalkozásokra olyan korlátozásokat róna, amelyek e célok eléréshez nem nélkülözhetetlenek,
 - lehetővé tennék ezeknek a vállalkozásoknak, hogy a kérdéses termékek jelentős része tekintetében megszüntessék a versenyt.
53. Tekintettel arra, hogy a mentesülés közösségi és magyar szabályai nagymértékben hasonló feltételrendszert tartalmaznak, az Ajánlás esetleges kartelltilalom alóli mentesüléséhez gyakorlatilag ugyanazon pozitív és negatív feltételek vizsgálata

szükséges. A mentesüléshez szükséges négy kritérium teljesülését az arra hivatkozónak, azaz a MOSZI-nak kell ellenőrizhető módon, megfelelő dokumentációkkal, számításokkal alátámasztottan bizonyítani (lásd a Tpv. 20. §-át és az 1/2003/EK rendelet 2. cikkét). A Tpv. és az EKSz csak e feltételek teljes körű teljesülése esetén ad mentesülést a Tpv. 11. §-ában és az EKSz 81. cikke (1) bekezdésében foglalt tilalom alól, s a Tpv. 17. §-ának a)-d) pontjaiban, valamint az EKSz. 81. cikk (3) bekezdésében felsorolt bármelyik feltétel hiánya kizárja a mentesülést.

a) Pozitív gazdasági hatás

54. A MOSZI nem tudta igazolni, hogy az Ajánlás követése és a munkaerő, illetve a szellemi termék minőségének kedvező változása között milyen kapcsolat áll fenn. A piacon érvényesítendő díjtételek Ajánlásban való megfogalmazása azzal a hatással jár, hogy a piaci árak nem a kereslet és kínálat kölcsönhatásában alakulnak ki.. Ezért a MOSZI által megfogalmazottakkal ellentétben, amint az fentebb bemutatásra került, az Ajánlás a vállalkozások hatékonyságára negatív hatással bír, nem ösztönzi a vállalkozásokat szolgáltatásaik minőségének javítására, innovációra, valamint költségeik csökkentésére. Ily' módon az Ajánlás nem járul hozzá a szóban forgó szolgáltatások versenyképességének javulásához.

55. Az a) pont teljesülésének hiánya már önmagában kizárja a mentesülést, mindazonáltal a Versenytanács megvizsgálta a b)-d) pontok kapcsán előadottakat is.

b) Fogyasztók méltányos részesedése az előnyökből

56. Amint az fentebb bemutatásra került, a szóban forgó Ajánlás következtében más árak érvényesülhetnek a piacon, mint azok hiányában. Minthogy a Versenytanács nem látja igazoltnak az Ajánlásnak a MOSZI által kifejtett pozitív gazdasági hatásait, azaz azt, hogy az ajánlás alkalmazása esetén jobb minőségű produktum készül, ezért a fogyasztóknak az ezekből való méltányos részesedése is kizárt, ahogyan azt az eljárás alá vont sem tudta igazolni. A fentiek alapján egyértelmű, hogy nem teljesül az az EKSz.-ben, valamint a Tpv.-ben szereplő követelmény, hogy a korlátozásra irányuló szabályozásból származó előnyök méltányos része el kell, hogy jusson a fogyasztókhoz.

c) A gazdaságilag indokolt közös célok eléréséhez szükséges mértéket ne haladja meg a versenykorlátozás

57. Gazdaságilag indokolt közös célként – a versenyjog szellemében – nem elfogadhatóak a MOSZI-nak azon törekvései, melyek a piacon érvényesülő árakra vonatkozóan kívánnak orientációt biztosítani a vállalkozásoknak. A piaci áraknak a piac kínálati és keresleti oldalán tevékenykedők számára lehetnek alternatív független – s ily' módon elfogulatlan – forrásai is (pl.: fogyasztóvédelmi egyesületek), az általuk készített objektív árösszehasonlítások kevésbé korlátozzák a versenyt. Nem áll fenn tehát az a követelmény sem, hogy a gazdaságilag indokolt közös célok eléréséhez szükséges mértéket ne haladja meg a versenykorlátozás.

d) Versenykizárás hiánya

58. A MOSZI nem bizonyította, hogy a kifogásolt Ajánlás megfelelne az EKSz. 81. cikkének (3) bekezdésében, valamint a Tpv. 17. § (1) bekezdés d) pontjában foglalt követelménynek. Amint az fent kifejtésre került, a GVH által védeni hivatott verseny érvényre jutásának szempontjából elsőrendű fontosságú, hogy a piaci szereplők ne

ismerjék egymás jövőbeni költség- és árstratégiáját és egyéb üzletpolitikáját. Ha azonban tudatában vannak a versenytársaik által a jövőben alkalmazott árszínvonalnak, akkor – a magasabb profit által vezérelve – nyilvánvalóan erre, az ajánlásban szereplő árszintre fognak tendálni. Ebből a szempontból jelentőséggel bír az is, hogy a MOSZI, mint a fogtechnikusok legjelentősebb szakmai szervezete Magyarországon a szóban forgó tevékenységek művelőinek jelentős részére bírhat ráhatással.

59. Összefoglalva a Versenytanács megállapítja, hogy a szóban forgó Ajánlás esetében nem állnak fenn az EKSz. 81. cikke (3) bekezdésének, valamint a Tpvt. 17. §-ának feltételei, ennél fogva az Ajánlás nem mentesül az EKSz. 81. cikkének (1) bekezdésében, valamint a Tpvt. 11. §-ában foglalt tilalom alól.

A Versenytanács döntése

60. Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács a Tpvt. 77. §-a (1) bekezdésének d) pontja alkalmazásával megállapította, hogy az eljárás alá vont a gazdasági verseny korlátozásának tilalmába ütköző magatartást tanúsított, megsértve a Tpvt. 11.§-a (2) bekezdésének a) pontját az 1997 és 2008 közötti időszakban közzétett ajánlásaival, valamint az EKSz 81. cikk (1) bekezdését a 2004. május 1-jét követő magatartásával.
61. Emellett a Versenytanács a Tpvt. 77. §-a (2) bekezdésének g) pontjára alapítottn az eljárás alá vontat kötelezi arra, hogy
- internetes honlapján, annak nyitó oldaláról elérhetően, jól láthatóan, észrevételek hozzátétele nélkül (legalább három hónapos időtartamig) teljes terjedelemben tegye közzé a Versenytanács jelen határozatát,
 - valamint a Dental Dialógus c. szaklapnak a következő számában és a tagjainak szóló ajánlott levélben a Versenytanács határozata rendelkező részének idézésével hívja fel az olvasók és a tagokfigyelmét arra, hogy az általa korábban közzétett ajánlott minimálárakat ne alkalmazzák, azokra a szerződő partnerekkel való kapcsolatok során, a bíróság előtti eljárásokban, egyéb esetekben ne hivatkozzanak.
62. A Versenytanács a jogsértés megállapítása mellett a Tpvt. 77. §-a (2) bekezdésének f) pontja alkalmazásával nem tartotta szükségesnek a törvény rendelkezéseibe ütköző magatartás további folytatásának megtiltását, mivel az eljárás alá vont a versenyfelügyeleti eljárás lezárultáig a jogsértő magatartással felhagyott.
63. A Tpvt. 78. §-ának (1) bekezdése szerint az eljáró versenytanács bírságot szabhat ki azzal szemben, aki e törvény rendelkezéseit megsérti. A bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve annak - a határozatban azonosított - vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A vállalkozások társadalmi szervezetével, a köztestülettel, az egyesülettel és más hasonló szervezettel szemben kiszabott bírság összege legfeljebb a tagvállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet. A (3) bekezdés rögzíti, hogy a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő

magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztók, üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

64. A jelen eljárásban a Versenytanács bírság kiszabását látta indokoltnak. A Tpv. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kiszabott bírság összegét a Versenytanács a Tpv. 78. §-ának (3) bekezdésében foglaltak szerint határozta meg.
65. A Versenytanács súlyosító körülményként értékelte, hogy a jogsértés több mint 10 éven át tartott, és hogy az eljárás alá vont a legnagyobb tagsággal rendelkező társadalmi érdekképviseleti szervezet az érintett piacon.
66. A Versenytanács enyhítő körülményként vette figyelembe, hogy az eljárás alá vont az eljárás megindítása óta nem készített és nem tett közzé minimálárakra vonatkozó Ajánlást, továbbá erre fel is hívta a tagok figyelmét, a GVH eljárására hivatkozással.
67. A fenti szempontok alapján a Versenytanács a bírság összegét 3. 000.000 -Ft-ban határozta meg, amely összeg a Versenytanács szerint elégséges az eljárás alá vont szankcionálására, s kellő visszatartó erővel bír annak érdekében, hogy az eljárás alá vont a jövőben ne kövessen el hasonló jogsértést.
68. A bírságot a határozat kézhezvételétől számított harminc napon belül kell megfizetni, függetlenül attól, hogy a határozattal szemben keresetet terjesztenek-e elő. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 110.§-a (1) bekezdése szerint a keresetlevél benyújtásának a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya, a bírósági felülvizsgálat kezdeményezésére jogosult azonban a keresetlevélben a döntés végrehajtásának felfüggesztését kérheti. A végrehajtást a kérelem elbírálásáig a Versenytanács nem foganatosíthatja.
69. A Ket. 138.§-ának (1) bekezdése szerint a pénzfizetési kötelezettségének határidőre eleget nem tevő késedelmi pótlékot köteles fizetni. A (3) bekezdés szerint a késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. Ennek ellentételezéseként a Tpv. 83.§-ának (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha az eljáró versenytanács határozata jogszabályt sértett és ennek következtében az ügyfélnek igénye keletkezik a bírság visszatérítésére, a visszatérítendő összeg után a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeres összegének megfelelő kamatot is meg kell téríteni.
70. A bírságnak a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételei számla javára történő befizetéskor a közlemény rovatban feltüntetendő
 - az eljárás alá vont neve,
 - a versenyfelügyeleti eljárás száma,
 - a befizetés jogcíme (bírság).

VII. Egyebek

71. Az eljárás alá vont a 2009. szeptember 29-i tárgyalást követően úgy nyilatkozott, hogy nem kéri újabb tárgyalás tartását, s azt a Versenytanács sem tartotta szükségesnek, ezért a Versenytanács határozatát a Tpvt. 74.§-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül hozta meg.
72. A Gazdasági Versenyhivatal hatásköre a Tpvt. 45.§-án, illetékessége a Tpvt. 46.§-án alapul. E rendelkezések értelmében a Gazdasági Versenyhivatal kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik bíróság (86.§) hatáskörébe, illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.
73. A határozat elleni jogorvoslati jogot a Tpvt. 83.§-ának (1) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2009. október 15.